

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЧУШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

29 ИЮЛЬ, СЕШАНБА 1997 ЙИЛ №88 (438)

Сешанба, пайшанба
ва шашба күнләри чиқади

ЎЗБЕКИСТОН ВА ТРАНСМИЛЛИЙ КОРПОРАЦИЯЛАР

Бозор иктисоди тароқкетниг энг макбул йили эканини сунтийилларда хәтимизда юз берарташ узарашлар мисолиди аник курши мумкин. Бу ишончли йўлини таңгаган ўзбекистонинг кити маувафқиятларга эрпиштасида нафакат халқимиз, балки, бутун жаҳон жамоатчислиги томонидан кенг эътироф этилоқмада.

Кутонарлиси шундай, мамлакатимиз иктисодийнинг нефтьзат, спилт саноат, коммуникация, самолётсозлик, автомашиносозлик, энергетика каби муҳим тармоқларни юксатирарди дунёнинг йирик компанияларига билан хамкорлик саварлари ўзлаш кўйилган, кетанина биз узди жойнаб тулоған «ДЭУ», «АЛКАТЕЛ», «МИЦУБИСИ», «СУСКИМО», «МИЦУИ».

«БАТ», «НЬЮМОНТ», «БОИНГ», «СИМЕНС» каби кўнглаб компанияларинг номи дилимизга ва тилимизга яхин буйуб юлди. Тажкидлар жойиз, бу компаниялар хозирни кўнглаб тез-тез тилда олиништган трансмиллий корпорацияларидир. Узарнинг кўзрати опиб, таъсир доираси шу калар кепганиб кетганини дунёнинг энг лекка бошорларни хам ёзбет ёзмодлар. Шу туғифий, оғулдик «иктисодий империалист» саноатни булсанда, узарнинг жаҳон иктисодиги тараққиятига кушлануда улуслигни аниг. Сунтийилларда хожоат иктисодиги таърибаси шунни кураслиги, трансмиллий корпорациялар ҳар кандай иктидорларни хам махалланган фармаларни нисбатан чилемизирок булиб чиқди. Ана шундай «иктисодий империалист»ларни «Форбс» ўзлонг қўлдан матбуотларга кура, 1982-95 йилларда

чун» журналида катта мақола ёзган қўлиниди. Унда ёзилициша, мазкур компаниялар сармоя жебзатни шархи жархонларни сотиб олини ўзлан билан тухтовори кепганини таъништаган. Кепганинишнинг булай усул 80-йилларда бошланган. Шундий учун, 60-йилларда трансмиллий корпорациялар капитали дунёда ишлаб чиқарилаштган жами макосулотини 17 фюзинни ташкил этган булса, 1982 йилда келиб, бу курсларни 24 фюзин кутарилган. 1995 йилдан трансмиллий корпорацияларининг яхши дунёнинг маҳсулотларни хиссаси 30 фюзина етди. Булай корпорациялар асосан, Япония, АҚШ, Германия, Франция, Буюк Британия, Швейцария, Иззалия, Жанубий Корея ва Нидерландия «стийли чиқмоқ».

«Форбс» ўзлонг қўлдан матбуотларга кура, 1982-95 йилларда

мокда.

Шундига қувонарлари, Узбекистон мустақиликка ёришган дастлабки йилларда кўплиб хорижига корхоналарни сони кўлаш борган. Мутахассислар айнича, Жанубий Кореяларга кўплиб кириштаган маваффакиятни юкори бахоластир. Бу мамлакатла трансмиллий корпорацияларни сони киска вакт ичидан биттадан олтигана стаган. Узарнинг одда эса, бизга яхши таништаган булган «ДЭУ» хисобланади. Унинг айланма капитали 52 миллиард АҚШ долларидан опиб кетган, «ДЭУ», «НИТИМЭН», «КАНЗМАЦУ», «ЮНИЛЕВЕР», «НЕСТЛЕ» каби катта доврурга козонган фирмаларни ҳам орзга колдириб кетди. Бундан ташкил, Жанубий Кореяда яна бир кандай пурчади йирик компаниюлар борки, узар «ДЭУ» билан слакма-сика олиништаган.

Мамлакатимизда телекоммуникация, электроника саноати ҳам юксалсин даврини бошдан кечирайти. Мугаффакиятни таъништаган трансмиллий корпорацияларга айтишнини ҲХЛ асрига ҳам давом этилалар, дебон саволни урлашадиганда. Буни вакт куралади, албетта, биз учун муҳими дунёнгаш мавзуларни таъништаган юримизга киришни тоамаддати натижаларини бутун ҳар кадамда куриш, сезими мумкин. «ДЭУ» билан хамкорлигизни ишлаб чиқарилган булган мамлакатимиздаги кириштаган сармоси 1 миллиард АҚШ долларди атрофидан узланмокда. Шундига компания билан хамкорликада амалга оширилган ишларни таънишласиган улар, киска вакт ичидан Асака шахрида Марказий Осиёдади ягона автомобиль заводи ишга тушганини кўрсатти. Мумкин. «ДЭУ» билан хамкорлигизни ишлаб чиқарилган автомобисозлик булини чексланиб колданни йўк.

БЕШАРИҚ МОММИГ – ЖАҲОН БОЗОРИДА

— «Бешарик момик» хиссадорлик жамияти тарихини билисизми? — деди биз билан сұхбатда корхона рахбари И. Ганиев. — Бўлмаса, бундай: корхонамиз тарихи 1908 йилдан бошлиганин. Шу йили Йимельчан деган бой ег заводи курдиди. 1915 йили уни немис бойлари — ака-ука Карафлар сотиб олишиди. Юзга яқин ичиш ишлабланган бу корхона сунтироқ Шуро давлати тасарруғига утказилди. Корхонада 1919 йилдан кийин момики, 1920 йилдан тиббет момикини ишлаб чиқарилди. Шу даврдан эътиборан Бешарикда момик фабрика шаклланди ва ривожланни борди.

Корхонамиз 70-йилларга қадар гуман саноатининг узатни ташкил этиди. Кейинчалик тумандаги «Чевар», «Яккаташлокшам», «Шарқ додзузи» каби саноат корхоналари ташкил этилди. Мустақиллик даврите келиб, ривожланни борди.

Истиклол туғайли фабрика мулкучининг янги ва самарали усул очиқ турдаги хиссадорлик жамияти айлантирилиди. Жамоала мулкук эзалик хисси ўйтонганини боис, ишлаб чиқарилса катор мувоффакиятларни кўла киритмоқда, истиклол шарофати билан корхона жаҳонга юз бурди, корхонада олдиб чиқарилсан тиббет момикини таъбати, бозори чакқон. МДХ давлатларидан ташкилари Болтибўй расмилубалари, Олмония ва қатор, Оврупо мамлакатларидан ҳамкорлари ва харидорлари борди.

Истиклол туғайли фабрика мулкучининг янги ва самарали усул очиқ турдаги хиссадорлик жамияти айлантирилиди. Жамоала мулкук эзалик хисси ўйтонганини боис, ишлаб чиқарилса катор мувоффакиятларни кўла киритмоқда, истиклол шарофати билан корхона жаҳонга юз бурди, корхонада олдиб чиқарилсан тиббет момикини таъбати, бозори чакқон. МДХ давлатларидан ташкилари Болтибўй расмилубалари, Олмония ва қатор, Оврупо мамлакатларидан ҳамкорлари ва харидорлари борди.

Истиклол туғайли фабрика мулкучининг янги ва самарали усул очиқ турдаги хиссадорлик жамияти айлантирилиди. Жамоала мулкук эзалик хисси ўйтонганини боис, ишлаб чиқарилса катор мувоффакиятларни кўла киритмоқда, истиклол шарофати билан корхона жаҳонга юз бурди, корхонада олдиб чиқарилсан тиббет момикини таъбати, бозори чакқон. МДХ давлатларидан ташкилари Болтибўй расмилубалари, Олмония ва қатор, Оврупо мамлакатларидан ҳамкорлари ва харидорлари борди.

Истиклол туғайли фабрика мулкучининг янги ва самарали усул очиқ турдаги хиссадорлик жамияти айлантирилиди. Жамоала мулкук эзалик хисси ўйтонганини боис, ишлаб чиқарилса катор мувоффакиятларни кўла киритмоқда, истиклол шарофати билан корхона жаҳонга юз бурди, корхонада олдиб чиқарилсан тиббет момикини таъбати, бозори чакқон. МДХ давлатларидан ташкилари Болтибўй расмилубалари, Олмония ва қатор, Оврупо мамлакатларидан ҳамкорлари ва харидорлари борди.

Истиклол туғайли фабрика мулкучининг янги ва самарали усул очиқ турдаги хиссадорлик жамияти айлантирилиди. Жамоала мулкук эзалик хисси ўйтонганини боис, ишлаб чиқарилса катор мувоффакиятларни кўла киритмоқда, истиклол шарофати билан корхона жаҳонга юз бурди, корхонада олдиб чиқарилсан тиббет момикини таъбати, бозори чакқон. МДХ давлатларидан ташкилари Болтибўй расмилубалари, Олмония ва қатор, Оврупо мамлакатларидан ҳамкорлари ва харидорлари борди.

Истиклол туғайли фабрика мулкучининг янги ва самарали усул очиқ турдаги хиссадорлик жамияти айлантирилиди. Жамоала мулкук эзалик хисси ўйтонганини боис, ишлаб чиқарилса катор мувоффакиятларни кўла киритмоқда, истиклол шарофати билан корхона жаҳонга юз бурди, корхонада олдиб чиқарилсан тиббет момикини таъбати, бозори чакқон. МДХ давлатларидан ташкилари Болтибўй расмилубалари, Олмония ва қатор, Оврупо мамлакатларидан ҳамкорлари ва харидорлари борди.

ХАЛҚ БОР – ҚЎШИҚ БОР

Ўзбекистон Республика Бастакорлар улошмаси
раисининг мувовини Ҳабибулла Раҳимов билан сұхбат

— Ҳабибулла ака, мамлакатимизнинг халқ жаҳонлигиди, айти пайтада маданият ва маънавиятни, жумла-дан, миллий қўничилигиниз янада ривожланнишни ишлаб қўлинида, шундай эмасми?

Шу Ҳалкаро фестивалда муносабати билан айтишим керакки, узбек замини, ҳалқимиз, маданиятини, маърифатимиз, тарихимиз каби санъатимиз, қўничилигиниз хам ўз устичига эта. Биргина «Мақомдар»нинг узи хакида қағалаб ганириш мумкин. «Мақом» санъати жаҳонда бетакор санъатларни куришини куради. Макомлар бамисоли Сирдалай салобатли, осмон упар тогларимиз каби вазимин, кухни Шарқ сингари донишмандлар руҳи билан сурориганли, оқсоқ мозайяд пурникор, муншиди ва ҳазин экани билан нафакат ҳалқимизни, балки дунёнга жамики санъатсевар, қўничилигини, ҳалқарни қўлидан яхши олиб келадигар, Ҳусусан, таникли хонандамиз Муножот Йўлчевининг қўничилини, ҳаттоғи Европа мамлакатларидан, қолверса умомни ортидаги АҚШ заминидан хам қўничиливарларни томонидан олқинлар билан карши олингани шундан йўлчевининг куришини куради.

Ҳалкаро фестивалда муносабати билан айтишим керакки, узбек замини, ҳалқимиз, маданиятини, маърифатимиз, тарихимиз каби санъатимиз, қўничилигиниз хам ўз устичига эта. Биргина «Мақомдар»нинг узи хакида қағалаб ганириш мумкин. «Мақом» санъати жаҳонда бетакор санъатларни куришини куради. Макомлар бамисоли Сирдалай салобатли, осмон упар тогларимиз каби вазимин, кухни Шарқ сингари донишмандлар руҳи билан сурориганли, оқсоқ мозайяд пурникор, муншиди ва ҳазин экани билан нафакат ҳалқимизни, балки дунёнга жамики санъатсевар, қўничилигини, ҳалқарни қўлидан яхши олиб келадигар, Ҳусусан, таникли хонандамиз Муножот Йўлчевининг қўничилини, ҳаттоғи Европа мамлакатларидан, қолверса умомни ортидаги АҚШ заминидан хам қўничиливарларни томонидан олқинлар билан карши олингани шундан йўлчевининг куришини куради.

Ҳалкаро фестивалда муносабати билан айтишим керакки, узбек замини, ҳалқимиз, мадниятини, маърифатимиз, тарихимиз каби санъатимиз, қўничилигиниз хам ўз устичига эта. Биргина «Мақом» санъати жаҳонда бетакор санъатларни куришини куради. Макомлар бамисоли Сирдалай салобатли, осмон упар тогларимиз каби вазимин, кухни Шарқ сингари донишмандлар руҳи билан сурориганли, оқсоқ мозайяд пурникор, муншиди ва ҳазин экани билан нафакат ҳалқимизни, балки дунёнга жамики санъатсевар, қўничилигини, ҳалқарни қўлидан яхши олиб келадигар, Ҳусусан, таникли хонандамиз Муножот Йўлчевининг қўничилини, ҳаттоғи Европа мамлакатларидан, қолверса умомни ортидаги АҚШ заминидан хам қўничиливарларни томонидан олқинлар билан карши олингани шундан йўлчевининг куришини куради.

Ҳалкаро фестивалда муносабати билан айтишим керакки, узбек замини, ҳалқимиз, мадниятини, маърифатимиз, тарихимиз каби санъатимиз, қўничилигиниз хам ўз устичига эта. Биргина «Мақом» санъати жаҳонда бетакор санъатларни куришини куради. Макомлар бамисоли Сирдалай салобатли, осмон упар тогларимиз каби вазимин, кухни Шарқ сингари донишмандлар руҳи билан сурориганли, оқсоқ мозайяд пурникор, муншиди ва ҳазин экани билан нафакат ҳалқимизни, балки дунёнга жамики санъатсевар, қўничилигини, ҳалқарни қўлидан яхши олиб келадигар, Ҳусусан, таникли хонандамиз Муножот Йўлчевининг қўничилини, ҳаттоғи Европа мамлакатларидан, қолверса умомни ортидаги АҚШ заминидан хам қўничиливарларни томонидан олқинлар билан карши олингани шундан йўлчевининг куришини куради.

Ҳалкаро фестивалда муносабати билан айтишим керакки, узбек замини, ҳалқимиз, мадниятини, маърифатимиз, тарихимиз каби санъатимиз, қўничилигиниз хам ўз устичига эта. Биргина «Мақом» санъати жаҳонда бетакор санъатларни куришини куради. Макомлар бамисоли Сирдалай салобатли, осмон упар тогларимиз каби вазимин, кухни Шарқ сингари донишмандлар руҳи билан сурориганли, оқсоқ мозайяд пурникор, муншиди ва ҳазин экани билан нафакат ҳалқимизни, балки дунёнга жамики санъатсевар, қўничилигини, ҳалқарни қўлидан яхши олиб келадигар, Ҳусусан, таникли хонандамиз Муножот Йўлчевининг қўничилини, ҳаттоғи Европа мамлакатларидан, қолверса умомни ортидаги АҚШ заминидан хам қўничиливарларни томонидан олқинлар билан карши олингани шундан йўлчевининг куришини куради.

Ҳалкаро фестивалда муносабати билан айтишим керакки, узбек замини, ҳалқимиз, мадниятини, маърифатимиз, тарихимиз каби санъатимиз, қўничилигиниз хам ўз устичига эта. Биргина «Мақом» санъати жаҳонда бетакор санъатларни куришини куради. Макомлар бамисоли Сирдалай салобатли, осмон упар тогларимиз каби вазимин, кухни Шарқ сингари донишмандлар руҳи билан сурориганли, оқсоқ мозайяд пурникор, муншиди ва ҳазин экани билан нафакат ҳалқимизни, балки дунёнга жамики санъатсевар, қўничилигини, ҳалқарни қўлидан яхши олиб келадигар, Ҳусусан, таникли хонандамиз Муножот Йўлчевининг қўничилини, ҳаттоғи Европа мамлакатларидан, қолверса умомни ортидаги АҚШ заминидан хам қўничиливарларни томонидан о

